

*P. Sokolowska**16.03.2016*

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie
10-437 Olsztyn
Dworcowa 60

Olsztyn, 2016-03-11

MIĘDZYGOSPODARSTWA DZIAŁDOWO
Urząd Organizacyjny

WOOS.410.28.2016.MT.

Data wydania: 2016 -03- 15

Bartosz Tyrna

L. dz. 2130/16 Podpis

OPINIA

Pismo

Opinia w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu:
Projekt: Lokalny Program Rewitalizacji Gminy - Miasto Działdowo na lata 2015-2025

Załączniki:

1. OPINIA do programu rewitalizacji_ gmina Działdowo.(46990_46601).pdf
2. OPINIA do programu rewitalizacji_ gmina Działdowo.(46990_46601).pdf.xades

Dokument został podpisany, aby go zweryfikować należy użyć
oprogramowania do weryfikacji podpisu

Data złożenia podpisu: 2016-03-11T12:25:31.355Z

Podpis elektroniczny



REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA

ul. Dworcowa 60, 10-437 Olsztyn

tel. 89 537 21 00

faks 89 527 04 23

www.olsztyn.rdos.gov.pl

Olsztyn, 11 marca 2016 r.

WOOS.410.28.2016.MT

Pełnomocnik

Pan

Bartosz Tyrna

Wiceprezes Stowarzyszenia Wspierania

Inicjatyw Gospodarczych

DELTA PARTNER z siedzibą w Cieszyźnie

Na podstawie art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235, z późn. zm.), po rozpatrzeniu wniosku z 03 marca 2016 r., znak: nie podano (data wpływu do RDOŚ w Olsztynie 03.03.2016 r.), przedłożonego przez Pana Bartosza Tyrnę, Pełnomocnika Burmistrza Działdowa, upoważnionego do występowania w niniejszym postępowaniu na podstawie upoważnienia z 15 grudnia 2015 r., znak: OR.077/151/2015, w sprawie wydania opinii, wymaganej w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, po przeanalizowaniu projektu dokumentu:

Program Lokalny Programu Społeczny i Gospodarczy Wzrostu Społeczno-Gospodarczego na lata 2015-2020 wykonanego w 2015 r. przez zespół redakcyjny Stowarzyszenia Wspierania Inicjatyw Gospodarczych DELTA PARTNER wraz z **Prognozą oddziaływania na środowisko**, opracowaną w lutym 2016 r., przez Pana Macieja Majera „4eco” Projektowanie w Ochronie Środowiska, stosownie do jej uzgodnienia (pismo RDOŚ w Olsztynie z 01 lutego 2016 r., znak: WOOS.411.17.2016.MT), przedkłada następującą opinię:

Zasadniczym celem opracowywanych programów rewitalizacji jest zapewnienie warunków dla właściwego prowadzenia tego procesu, tj. zintegrowanego, kompleksowego oraz przygotowanego i prowadzonego z uwzględnieniem realnej partycypacji społecznej, przeciwdziałania procesom degradacji obszarów dotkniętych kryzysem. Wsparcie projektów rewitalizacyjnych z funduszy UE przewidziane jest głównie w ramach **regionalnych programów operacyjnych**, natomiast dodatkowym, komplementarnym źródłem ich finansowania są **krajowe programy operacyjne**. Dobrze prowadzona rewitalizacja powinna kłaść nacisk na kompleksowe, **zintegrowane podejście do działań rewitalizacyjnych**. Wskazuje się na potrzebę prowadzenia skoordynowanych, zintegrowanych przedsięwzięć w różnej skali i o różnym zakresie, realizujących szerszą wizję odnowy miasta oraz wspierających powiązania przestrzenne z szerszym otoczeniem.

Finansowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych posiada charakter dwufunduszowy – w oparciu o środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), jak również z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). W przypadku dofinansowania z funduszy europejskich, dany projekt powinien spełniać **kryteria wyboru projektów** określone przez Komitet Monitorujący danego programu. W przypadku ubiegania się o wsparcie, np. z osi XI RPO WM, **zgodnie z zapisami Uszczegółowienia programu**, projekt powinien wynikać z programu rewitalizacji (PR) opracowywanego na podstawie **Wytocznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020**.

Przygotowanie poprawnego programu rewitalizacji, pod względem metodologii, treści i sposobu podejścia do działań rewitalizacyjnych, zwłaszcza w zakresie pogłębionej diagnozy, jest bardzo istotnym zagadnieniem, gdyż wpływa bezpośrednio na skuteczność osiągnięcia celów, zorientowanych na uzyskanie najkorzystniejszego efektu dla miasta.

Przedłożony dokument spełnia kryteria formalne oraz co do zasady merytoryczne, wymagane dla programów rewitalizacyjnych, które powinny zawierać poniższe elementy:

- diagnozę stosunków społeczno-gospodarczych w gminie oraz problemów funkcjonalno-przestrzennych, stanu wyposażenia w infrastrukturę techniczną oraz stanu technicznego tkanki budowlanej w gminie;
- wyznaczenie granic **obszarów zdegradowanych**;
- wyznaczenie granic **obszaru rewitalizacji** (na poziomie działki ewidencyjnej);
- określenie **celów** procesu rewitalizacji w odniesieniu do obszarów zdegradowanych,

- **listę przedsięwzięć** (zawierającą listę przedsięwzięć podstawowych oraz indykatywny opis przedsięwzięć uzupełniających);
- ogólny harmonogram realizacji programu w odniesieniu do każdego z obszarów; założenia systemu monitorowania i ewaluacji programu;
- wstępny plan finansowy, wskazujący konieczne do poniesienia wydatki na realizację programu oraz źródła ich pokrycia ze środków publicznych w podziale na lata budżetowe (ustalenie modelu finansowania rewitalizacji); indykatywną zakładaną wysokość wydatków ze źródeł prywatnych;
- analizę zgodności programu ze studium oraz innymi dokumentami strategicznymi gminy;
- załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru.

Projektowany aktualnie dokument zawiera 13 głównych rozdziałów tematycznych, opisujących w sposób porządkujący i usystematyzowany tematycznie informacje o gminie, niezbędne dla Programu:

- wprowadzenie, spójność dokumentu z dokumentami planistycznymi,
- **diagnoza** społeczno-gospodarcza, charakterystyka gminy, analiza porównawcza czynników i zjawisk kryzysowych, sfera gospodarcza, **środowiskowa**, przestrzenno-gospodarcza, techniczna, analiza wyników badania potrzeb rewitalizacyjnych,
- identyfikacja barier i potrzeb rewitalizacyjnych,
- podsumowanie diagnozy-**analiza SWOT**,
- zasięg przestrzenny obszarów rewitalizacji,
- wizja obszarów zdegradowanych,
- **cele** rewitalizacji,
- **lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych**,
- mechanizmy zapewnienia komplementarności,
- partycypacja społeczna i uspołecznienie dokumentu,
- system wdrażania i monitoringu.

Całości dopełniają: zestawienia tabelaryczne, wykresy, grafiki oraz Załącznik nr 1 **Karty projektów rewitalizacyjnych**.

Ze względu na to, że faktyczne zaangażowanie lokalnych społeczności w proces zmian zdegradowanego obszaru jest zasadniczy dla ich powodzenia i osiągnięcia zasadniczego celu rewitalizacji, jednym z kluczowych elementów działań rewitalizacyjnych proponowanych w projekcie jest zapewnienie **włączenia lokalnych społeczności** w procesy programowania oraz realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Dlatego też, konieczne jest nawiązanie dialogu z szerokim kręgiem interesariuszy oraz przeprowadzanie transparentnego procesu konsultacji społecznych, co zostało uczynione. Gmina prowadzić będzie ewaluację działań i efektów Programu, w wyniku czego zidentyfikowana może być potrzeba jego aktualizacji. Realizacja Programu będzie zatem **monitorowana** pod względem ilościowym i jakościowym, w celu oceny skuteczności i trafności działań i instrumentów oraz systemu koordynacji.

Bardzo istotnym elementem Programu jest **diagnoza** (o ile nie została dokonana w innym dokumencie strategicznym), musi stanowić kompleksową i wieloaspektową (pod kątem społecznym, gospodarczym, przestrzennym, **środowiskowym** etc.) analizę obszaru zdegradowanego, identyfikującą czynniki i przyczyny degradacji z celami i zamierzeniami do osiągnięcia wskutek rewitalizacji.

Na potrzeby opracowywanych Programów wprowadzono też definicje niektórych pojęć, stosowanych w procesie rewitalizacji, np. **przedsięwzięcie rewitalizacyjne** - to grupa komplementarnych projektów i/lub działań rewitalizacyjnych; **projekt rewitalizacyjny** - to zamierzenie wynikające z gminnego programu rewitalizacji, ukierunkowane na osiągnięcie założonego celu; **działanie** - to wynikająca z gminnego programu rewitalizacji czynność służąca efektywnemu wdrażaniu Programu.

Rewitalizacja stanowi szczególną formę programowania i realizacji działań prowadzących do odnowy **obszaru zdegradowanego**, zdefiniowanego jako teren koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych ale także **środowiskowych**, w tym środowiska naturalnego, przekroczenie norm środowiskowych, składowanie odpadów w miejscach na ten cel nie przeznaczonych itp.).

W skład obszaru zdegradowanego, obok terenów przeważającej zabudowy mieszkaniowej, wchodzi np. *tereny przemysłowe, kolejowe, powojenne i portowe*, jeżeli przewidywane będą na nich działania, które wymagane są do osiągnięcia celów procesu rewitalizacji.

W ramach działań rewitalizacyjnych możliwe jest również włączenie projektów z zakresu **degradacji przyrodniczej** (np. remediacja, tj. poddanie gleby, ziemi i wód gruntowych działaniom mającym na celu usunięcie lub zmniejszenie ilości substancji powodujących ryzyko, ich kontrolowanie oraz ograniczenie rozprzestrzeniania się, tak aby teren zanieczyszczony przestał stwarzać zagrożenie dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, z uwzględnieniem obecnego i, o ile jest to możliwe, planowanego w przyszłości sposobu

użytkowania terenu; **remediacja** może polegać na samooczyszczaniu, jeżeli przynosi największe korzyści dla środowiska (art. 3 pkt 31b ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska).

Z powyższego wynika zatem, że program rewitalizacji powinien uwzględniać przepisy odrębne, wynikające z szeregu ustaw odnoszących się pośrednio do procesów rewitalizacji, takich jak: ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne, ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Opiniowany dokument jest kontynuacją założeń i działań ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Działdowo (dokument został przyjęty Uchwałą Nr XXVII/287/09 Rady Miejskiej w Działdowie z dnia 14 sierpnia 2009 roku), w stosunku do którego przeprowadzono strategiczną ocenę oś.

Od czasu jego przyjęcia upłynęło jednak ponad sześć lat, dlatego też zmieniły się uwarunkowania prawne, wynikające ze zmiany aktów ustawodawczych i wykonawczych, zatem niektóre jego elementy uległy dezaktualizacji.

Zasięg oddziaływania „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy-Miasto Działdowo na lata 2015-2025” obejmuje **dwa obszary** znajdujące się w granicach administracyjnych Gminy-Miasto Działdowo, w jego centrum. Obszar ten został wyodrębniony i opisany, w oparciu o wielokryterialną szczegółową diagnozę społeczną, przestrzenną oraz gospodarczą bazującą na danych ilościowych (katalog wskaźników opracowany na podstawie danych UM Działdowo oraz badanie sondażowe – ankieta rewitalizacyjna).

Program rewitalizacji, jako strategia kompleksowej interwencji w obszarach zdegradowanych, obejmować będzie również zagadnienia dotyczące układu funkcjonalno-przestrzennego i sposobu zagospodarowania.

Proces rewitalizacji, w części dotyczącej działań typowo planistycznych bądź inwestycyjnych (zmiana struktury funkcjonalnej obszaru, realizacja inwestycji budowlanych, urządzenie przestrzeni publicznych) powiązany będzie z **systemem planowania przestrzennego**.

Z uwagi na to niezbędne są przepisy zapewniające spójność prowadzonych działań z ogólną polityką przestrzenną gminy, wyrażoną w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a realizowaną przy pomocy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Jak wskazano w dokumencie, Program jest spójny z dokumentami planistycznymi o znaczeniu lokalnym, w części dotyczącej działań typowo planistycznych bądź inwestycyjnych (zmiana struktury funkcjonalnej obszaru, realizacja inwestycji budowlanych, urządzenie przestrzeni publicznych), takimi jak:

- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania i Przestrzennego Miasta Działdowo,
- Strategią Rozwoju Gminy-Miasto Działdowo na lata 2015-2025,
- Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego Gminy-Miasto Działdowo.

W zakresie sfery przestrzennej należy powołać się na zapisy Studium, które wprost wskazują na konieczność rewitalizacji: terenów obejmujących Stare Miasto, terenów projektowanego nowego centrum z istniejącą zabudową, rejon dworców PKP i PKS z zespołem usługowym, osiedle Nidzicka – Zachód i Nidzicka – Wschód do ul. Świerkowej, rejon terenów parkowych z zabudową wzdłuż ul. Św. Wojciecha, terenów po południowej stronie magistrali kolejowej w rejonie ul. Księżodworskiej oraz terenów w rejonie ulic Lidzbarska – Polna – Żwirki i Wigury. Wymienione tereny zostały przewidziane do rewitalizacji w wymiarze głównie technicznym i przestrzennym. Przedmiotowa analiza umożliwiła dokonanie weryfikacji zagadnień społecznych. Finalnie całość terenów przewidzianych do rewitalizacji pokrywa się z zaleceniami Studium, a ostateczny ich kształt przeszedł proces weryfikacji wskaźnikowej opartej o czynniki społeczne.

W studium, zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wyznacza się „obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji” 14) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji; 14a) **obszary zdegradowane**; (art. 10 ust. 2 pkt 14 i dodany pkt 14a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym), zaś w planach miejscowych można określić 2) granice obszarów rehabilitacji istniejącej zabudowy i infrastruktury technicznej; 3) granice obszarów wymagających przekształceń lub rekultywacji;” (art. 15 ust. 3 pkt 2 i 3 ww. ustawy).

W tym miejscu zasadne jest wspomnieć, że w przypadku, gdy np. zostanie opracowany *miejscowy plan rewitalizacji MPR*, jak każdy miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, **będzie również objęty obowiązkiem przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko**.

Na podstawie *Umowy Partnerstwa* określono cele tematyczne oraz priorytety inwestycyjne o kluczowym oraz uzupełniającym znaczeniu dla **rewitalizacji**. Jest to:

- Cel tematyczny 4 Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach;
4.2 Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach;

4.3 Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym;

4.5 Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu;

- Cel tematyczny 6 Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami;
- 6.3 Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego
- 6.5 Podejmowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów poprzemysłowych (w tym terenów powojkowych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza oraz propagowania działań służących zmniejszaniu hałasu.

Analizując komplementarność Programu ze Strategią Rozwoju Gminy-Miasto Działdowo na lata 2015-2025, należy stwierdzić, że w przypadku obydwu dokumentów oczekiwanym jest, aby w wyniku ich realizacji nastąpiły istotne zmiany przestrzenne, społeczne, gospodarcze, a także zmiany w dziedzinie infrastruktury, ponieważ nadrzędnym celem jest zapewnienie odnowy i rozwoju miasta.

Strefa środowiskowa została omówiona w rozdziale 3.5 *Sfera środowiskowa*. Jak stwierdzono w Programie przewidziana interwencja rewitalizacyjna przyczyni się między innymi do realizacji zdefiniowanych celów w *Planie gospodarki niskoemisyjnej* (PGN), który Miasto opracowało dla osiągnięcia poniższych założeń:

- redukcja emisji gazów cieplarnianych w sektorze budynków użyteczności publicznej,
- oświetlenia ulicznego i ciepłownictwa rocznie o 1% (o 529,84 t CO₂) od 2014 do 2020 roku,
- wyposażenie 5% budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy-Miasto Działdowo w instalacje odnawialnych źródeł energii do 2020 roku,
- redukcja zużycia energii pierwotnej na jednego odbiorcę w sektorze budynków użyteczności publicznej o 5% (2592,13GJ) do 2020 roku,
- osiągnięcie poziomu poniżej maksymalnego dopuszczalnego stężenia benzo(a)pirenu i pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz utrzymanie dotychczasowych poziomów innych substancji w powietrzu atmosferycznym na terenie Gminy-Miasto Działdowo do 2020 roku.

Analizując zapisy rozdziału 6, można stwierdzić, że interwencja w ramach drugiego celu szczegółowego: *rewaloryzacja obszarów zdegradowanych, w tym poprzez dostosowanie infrastruktury do istniejących potrzeb mieszkańców*, obejmować będzie działania skoncentrowane - stwarza największe możliwości dla realizacji przedsięwzięć, które pośrednio będą służyły ochronie środowiska.

Analizując konkretny wykaz przedsięwzięć zawarty w rozdziale 9 oraz załączniku nr 1, potencjalny związek ze środowiskiem mają w szczególności dwa projekty:

- **Termomodernizacja** budynku przychodni lekarskiej przy ul. Norwida 29;
- **Park im. Jana Pawła II** - Inwestycja swoim zakresem obejmuje: budowę ścieżek pieszych, budowę oświetlenia, budowę mostków nad przepływającym przez park kanałem, posadowienie obiektów małej architektury, rekultywację terenu, nasadzenia drzew i krzewów, zagospodarowanie terenu poprzez posadowienie urządzeń, sportowo-rekreacyjnych.

Z punktu widzenia środowiskowego, najbardziej istotne znaczenie posiadają te działania, które służą **ograniczeniu niskiej emisji**, którego bezpośrednim następstwem powinna być poprawa powietrza atmosferycznego. Jednym z takich działań jest termomodernizacja obiektów budowlanych.

Zgodnie z art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko jednym z etapów przeprowadzenia strategicznej OoŚ jest opracowanie **Prognozy oddziaływania na środowisko**, której zakres i stopień szczegółowości, zgodny z wymaganiami art. 51 ust. 2 ww. ustawy uzgodnił tutejszy organ (pismo z 01 lutego 2016 r., znak: WOOS.411.17.2016.MT).

Celem Prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko, będących wynikiem realizacji Programu oraz ocena ich natężenia, a także określenie, czy w należyty sposób został uwzględniony w ocenianym dokumencie interes środowiska przyrodniczego i kulturowego. Realizacja wszystkich celów będzie następowała poprzez skonkretyzowane zadania i działania, zmierzające do wykonania poszczególnych projektów/przedsięwzięć. Prognoza powinna posłużyć jako materiał pomocniczy w procesie decyzyjnym dla organu podejmującego decyzje, co do treści ustaleń Programu oraz jako materiał informacyjny dla wszystkich uczestników procesu przy opiniowaniu i uzgadnianiu ostatecznej wersji, przed jej uchwaleniem. Opiniując przedmiotowy dokument wraz z Prognozą, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska jest przede wszystkim zobowiązany do sprawdzenia, czy wypełnia ona wymagania zawarte w art. 51 ust. 2 wspomnianej ustawy o oś oraz czy sporządzając Prognozę uwzględniono wytyczne zawarte we wcześniejszym uzgodnieniu. Organ opiniujący zwraca również uwagę na aktualność informacji zawartych w Prognozie, zwłaszcza dotyczących stanu środowiska oraz weryfikuje pod względem merytorycznym i spójności zapisy w niej zawarte w stosunku do zapisów dokumentu (w celu wyeliminowania ewentualnych rozbieżności).

Analizując Prognozę w aspekcie powyższych kryteriów, można stwierdzić, że wypełnia kryteria formalne i w większości merytoryczne (w stosunku do niektórych aspektów na poziomie dość ogólnym), nałożone w art. 51 ust. 2 ww. ustawy w zakresie jej zawartości oraz wcześniejszego uzgodnienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie.

Analizując przedmiotowy dokument z punktu widzenia jego zapisów, ukierunkowanych na ochronę środowiska należy stwierdzić:

W Prognozie dokonano:

- identyfikacji potencjalnych oddziaływań na środowisko,
- oceniono wpływ oraz stopień natężenia tych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska w zestawieniu tabelarycznym i opisowym, z wykorzystaniem matrycy oddziaływania,
- oceniono potencjalne skutki dla środowiska w przypadku wdrożenia Programu lub w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu (zaniechanie).

W Prognozie oceniono też zgodność celów z innymi dokumentami, planistycznymi i strategiami, opracowywanymi na różnym szczeblu administracyjnym i o różnym zasięgu działania. Dokonano analizy porównawczej celów przyjętych przez gminę z priorytetami, celami, wizją i misją - przyjętymi w dokumentach na szczeblu krajowym, wojewódzkim i lokalnym.

W Prognozie, przedstawiono stan środowiska, zidentyfikowano kluczowe problemy ochrony środowiska w odniesieniu do wszystkich jego aspektów, tj. bioróżnorodności, wód powierzchniowych i podziemnych, powietrza atmosferycznego, gleby, powierzchni ziemi, zasobów naturalnych, hałasu, pól elektromagnetycznych, zabytków, dóbr materialnych, krajobrazu. Potencjalny wpływ na środowisko, został oceniony z wykorzystaniem metody matrycowej z zastosowaniem stopniowej skali oceny oddziaływania planowanych celów/działań w ramach Programu, dostosowaną do rodzaju i skali przedsięwzięć. Wyniki przedstawiono w zestawieniach tabelarycznych (załącznik nr 1, *matryca/macierz oddziaływań*).

Realizacja celów zawartych w Programie, zazwyczaj stanowi trudne wyzwanie dla wszystkich podmiotów uczestniczących w procesie, szczególnie dla inwestorów, ponieważ umiejętne i zgodne z wymaganiami prawa pogodzenie zamierzeń (aczkolwiek nie niemożliwe) wymaga ogromnej odpowiedzialności w procesie przygotowania inwestycji, począwszy od etapu planowania do momentu jej eksploatacji i użytkowania. Niejednokrotnie, w celu zachowania wszystkich wymogów prawa, niezbędne są również odpowiednie nakłady finansowe, które skutecznie zabezpieczą środowisko przed negatywnym oddziaływaniem.

Reasumując powyższe:

Rewitalizacja nabiera na znaczeniu i intensyfikacji; traktowana jest już powszechnie przez samorządy, ekspertów i mieszkańców jako czynnik warunkujący rozwój i poprawę warunków życia. W sferze zainteresowania Programu pozostawać będzie możliwie szeroki zakres przedsięwzięć i inicjatyw nakierowanych na odnowę i ulepszanie miast, w tym również w sferze środowiskowej.

Z punktu widzenia celów rewitalizacji najbardziej istotne są te instrumenty, które dotyczą poprawy efektywności energetycznej budynków. Poprawa efektywności energetycznej budynków następuje prawie zawsze jednocześnie z gruntownym remontem budynku, zatem mocno wpisuje się w cele rewitalizacji w jej aspekcie przestrzennym. Projekty na obszarach zdegradowanych współfinansowane w ramach krajowych programów związanych z szeroko pojętą ochroną środowiska, powinny osiągać zakładany efekt ekologiczny w jak największym stopniu, ale przy odpowiednich (w miarę niskich) nakładach inwestycyjnych.

Każdy z celów rewitalizacji będzie realizowany poprzez działania, w ramach których powstaną konkretne przedsięwzięcia i projekty rewitalizacyjne. Niezależnie od faktu, czy przedsięwzięcie, które będzie realizowane w ramach danego projektu rewitalizacyjnego podlega rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz.71), przy jego wykonywaniu, wymagane jest przestrzeganie wszystkich zasad ochrony środowiska, w tym przyrodniczego, co pozwoli na zagwarantowanie, że interes jego stanu nie zostanie naruszony. Dlatego, tak ważne jest, aby przy tworzeniu profesjonalnej oferty rozwoju w oparciu o zasoby przyrodnicze, historyczne i kulturowe, **uwzględniano środowisko oraz jego należytą ochronę.**

W realizacji Programu należy uwzględniać działania na rzecz zasady zrównoważonego rozwoju, przystosowanie do zmian klimatu oraz ochronę różnorodności biologicznej. W świetle załączonej Prognozy można uznać, że „koszty środowiskowe” wdrożenia programu rewitalizacji pozostają akceptowalne, w porównaniu ze spodziewanymi do osiągnięcia korzyściami społeczno-gospodarczymi dla Miasta Działdowa i jego mieszkańców.

Stosownie do zapisu art. 55 ust. 2 ustawy o udostępnianiu (...) projekt dokumentu, nie może zostać przyjęty, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie

oddziaływać na obszar Natura 2000. W odniesieniu do analizowanego dokumentu, wydaje się, że powyższe kryterium braku znacząco negatywnego oddziaływania, powinno zostać spełnione na tym etapie opracowania dokumentu, tj. wyznaczenia obszarów zdegradowanych, bowiem obszary Natura 2000 (Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (OSOP) NATURA 2000 „Doliny Wkry i Mławki” kod obszaru PLB140008 oraz „Ostoja Welska PLH 280014) - występują poza obszarem miasta.

UWAGI:

W ocenie tutejszego organu, w Prognozie/odpowiednio w projekcie dokumentu, należy zweryfikować niektóre kwestie oraz wskazane byłoby uwzględnić następujące sugestie i uwagi:

- 1) w ocenie tutejszego organu należałoby zmienić datę obowiązywania dokumentu; zgodnie z *wytycznymi Ministerstwa Środowiska*, opracowanymi do stosowania dla Programów ochrony środowiska Poś, niedopuszczalne jest uchwalanie POŚ **ze wsteczną datą obowiązywania** - poprzez analogię zasada ta powinna również obowiązywać wszystkie pozostałe dokumenty; zatem rok 2015 należałoby zamienić na 2016;
- 2) w analizie SWOT dla obszarów zdegradowanych skoncentrowano się prawie wyłącznie na zagadnieniach społecznych i gospodarczych - nie odniesiono się do sfery środowiskowej (nie ma odniesienia do żadnego aspektu związanego ze środowiskiem); mimo, że w obszarach tych występuje degradacja terenów zielonych, niska emisja;
- 3) rozdział 6.4. *gospodarka odpadami* uzupełnić w zakresie sposobu zagospodarowania odpadów komunalnych;
- 4) rozdział 6.4., w zakresie tematyki odpadów azbestowych uzupełnić - należy zaznaczyć, że opracowano już „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Miasto Działdowo na lata 2012-2032”, co w dużej mierze powinno pozwolić na sukcesywną eliminację powyższego problemu;
- 5) rozdział 10.6 *wpływ na zabytki* należy uzupełnić, z uwagi na to, że obszary rewitalizacji obejmują obiekty o takim charakterze - wskazane byłoby uzupełnić, poprzez wprowadzenie bardziej szczegółowych informacji na temat ich ochrony oraz informacji, czy gmina posiada opracowany *gminny program opieki nad zabytkami*;
- 6) lista przedsięwzięć zawartych w rozdziale 7.4 Prognozy różni się od listy podanej w rozdziale 9 dokumentu, co wymaga weryfikacji; należy dokonać ujednolicenia w zakresie liczby projektów i ich nazewnictwa;
- 7) rozdział 5.1.8 i 5.1.9 Prognozy uzupełnić o **ochronę gatunkową**;
 - omawiając zagadnienie ochrony gatunkowej, oprócz ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015, poz.1651 ze zm.) należałoby wskazać rozporządzenia wykonawcze, w szczególności:
 - rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014 r., poz. 1348),
 - rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409),
 - rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej
- 8) zasadą jest przywoływanie w dokumentach jednolitych tekstów ustaw:
 - strona 7 dokumentu - ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2014 r., poz.1649 ze zm.),
 - strona 9 Prognozy - rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz.71);

Opinia niniejsza nie posiada charakteru wiążącego dla organu opracowującego projekt dokumentu, jednakże, w podsumowaniu, przygotowywanym na podstawie art. 55 ust. 3 *ustawy o udostępnianiu(...)* jest on zobowiązany uzasadnić wybór w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także przedstawić informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- 1) ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
- 2) opinie właściwych organów.

Projekt ww. dokumentu został oceniony pod kątem formalnym oraz merytorycznym.

Uzasadnienie

Pismem z 03 marca 2016 r., znak: nie podano (data wpływu do RDOŚ w Olsztynie 03.03.2016 r.), przedłożonym przez Pana Bartosza Tyrnę, działającym jako Pełnomocnik Burmistrza Działdowa, zwrócono się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie w sprawie wydania opinii, wymaganej w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko do projektu dokumentu „**Lokalny Program Rewitalizacji Gminy - Miasto Działdowo na lata 2015-2025**”.

Opinia niniejsza wymagana jest z mocy art. 54 ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235, z późn. zm.), na podstawie którego organ opracowujący projekt dokumentu, wymagający **strategicznej oceny oddziaływania na środowisko** poddaje projekt, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, opiniowaniu przez właściwe organy. Z mocy art. 57 ust. 2 ww. ustawy, organem opiniującym właściwym w przedmiotowej sprawie jest regionalny dyrektor ochrony środowiska. W związku z powyższym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie przedkłada niniejszą opinię do wykorzystania zgodnie z art. 55.1. powyższej ustawy.

p.o. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Olsztynie
Agata Moździerz

Otrzymują: (za dowodem doręczenia) – wszystkie strony przez e-PUAP

1. **Pełnomocnik:** Pan Bartosz Tyrna, 43-400 Cieszyn, ul. Feliksa Hajduka 13/3
2. Burmistrz Działdowa, 13- 200 Działdowo, ul. Zamkowa 12
3. A/a

